

Behandeling met sandostatine

NEURO-ENDOCRIENE TUMOR (NET)

Bij u is een neuro-endocriene tumor met uitzaaiingen geconstateerd. Neuro-endocriene tumoren (afgekort NET) kunnen op verschillende locaties in het lichaam ontstaan maar worden meestal gevonden in de alvleesklier, maag, darmen of de longen. De uitzaaiingen worden het vaakst aangetroffen in de lever.

Neuro-endocriene tumoren kunnen een overmaat aan hormonen en hormoonachtige stoffen produceren, zoals serotonine, tachykinine, neuropeptiden en insuline. In een gezond lichaam worden dit soort hormonen alleen door organen uit het neuro-endocriene systeem (bijvoorbeeld de schildklier of de alvleesklier) geproduceerd. De hormonen geven via het bloed zogenaamde signalen af en sturen andere organen aan.

Ongeveer de helft van de verschillende neuro-endocriene tumoren produceert een te veel aan hormonen. Daardoor kunnen allerlei klachten optreden, bijvoorbeeld opvliegers (ook wel flushes genoemd), diarree, benauwdheid, misselijkheid, duizeligheid en buikpijn. Het kan echter ook zijn dat (in uw geval) de tumor geen hormonen uitscheidt.

Uw behandelend arts heeft u een behandeling met sandostatine aangeraden. Hieronder volgt informatie over het doel van de behandeling en over de werking, de dosering en de mogelijke bijwerkingen van sandostatine.

SANDOSTATINE

Waarom?

Toediening van sandostatine kan uw klachten van de overmatige hormoonproductie verminderen en daarnaast heeft het een remmende werking op de groei van de tumoren.

Hoe werkt sandostatine?

Sandostatine lijkt op het lichaamseigen hormoon somatostatine dat een remmende werking heeft op allerlei andere hormonen. Hormonen die nu juist bij NET teveel worden gemaakt. Sandostatine bindt zich aan neuro-endocriene tumorcellen. Door deze binding wordt de productie van de hormonen verminderd, waardoor klachten als diarree en opvliegers zullen afnemen.

Daarnaast heeft sandostatine ook een remmende werking op de groei van de neuro-endocriene tumor zelf met als doel om de uitzaaiingen zoveel mogelijk af te remmen. Dus ook als u geen klachten heeft van de overmatige hormoonproductie, kan sandostatine werken.

Hoe wordt sandostatine toegediend?

Als u klachten heeft van overmatige hormoonproductie (diarree, opvliegers, buikpijn) wordt er gestart met kortwerkende sandostatine om de klachten sneller te verminderen. Door middel van een subcutane (onderhuidse) injectie wordt het middel driemaal per dag toegediend. Dit kunt u zelf doen of een familielid, of een thuiszorgverpleegkundige.

De startdosering is meestal driemaal daags 100 microgram, dit kan verhoogd worden als u klachten blijft houden naar driemaal daags 200 microgram.

Zodra uw klachten zijn verminderd wordt overgestapt naar de langwerkende vorm van sandostatine: sandostatine LAR. U gebruikt dan nadat de eerste langwerkende sandostatine is toegediend, nog maximaal 14 dagen de kortwerkende injecties door en daarna stopt u daarmee.

Bij de langwerkende sandostatine wordt elke 4 weken 30mg sandostatine LAR via een injectie in de spier (intramusculair) toegediend. Dit kan bijvoorbeeld door uw huisarts gebeuren of eventueel door een verpleegkundige van een organisatie die dit bij u thuis komt spuiten.

Als u geen klachten heeft van overmatige hormoonproductie dan wordt direct gestart met deze langwerkende vorm van sandostatine. U hoeft dan niet eerst de kortwerkende vorm te gebruiken.

Hoe lang wordt de therapie gegeven?

De behandeling met sandostatine LAR wordt in principe gecontinueerd totdat de kankercellen niet meer afgeremd kunnen worden door het medicijn en er groei optreedt van de kanker. Uw arts kan met u bespreken of er een andere behandeling mogelijk is voor u.

Had u echter klachten van de overmatige hormoonproductie voordat u startte met de behandeling, dan wordt de sandostatine LAR niet gestopt, om de klachten te blijven onderdrukken. Een eventuele andere behandeling om de tumorgroei af te remmen kan dan samen worden gegeven met de sandostatine LAR.

Hoe weet ik of de behandeling effect heeft?

Indien u klachten heeft van de overmatige hormoonproductie (opvliegers, diarree, buikpijn) dan kunnen deze klachten na starten van de sandostatine kortdurend erger worden. Maar de meeste patiënten hebben na enkele weken gebruik van de kortwerkende vorm van sandostatine een duidelijke verlichting van hun klachten.

Het effect op de tumorgroei wordt beoordeeld door uw behandelend arts aan de hand van bloedonderzoek en/of een CT-scan.

Een zogenaamde tumormerkstof, Chromogranine A, kan in uw bloed verhoogd zijn voor start van de behandeling. Een daling hiervan tijdens de behandeling zal betekenen dat uw behandeling een goed effect heeft. Soms zijn alleen bepaalde stoffen (5-HIAA's) in de 24-uurs urine verhoogd, dan kan dat worden gebruikt om de effectiviteit van de behandeling te beoordelen.

Indien in uw bloed en/of urine de tumormerkstof niet verhoogd is bij start van de behandeling, dan wordt er (ook) middels een CT-scan beoordeeld wat het effect van de behandeling is op de tumorgroei.

Meestal gebeuren deze onderzoeken in het begin na 3 maanden en daarna iedere 6-12 maanden tijdens de behandeling.

BIJWERKINGEN

Diarree

Sandostatine kan soms, met name in de beginperiode, een verergering geven van de diarree en de ontlasting kan ook wat vetter zijn. Deze klachten nemen vaak na enkele weken gebruik weer af.

U kunt tegen waterdunne diarree zo nodig loperamide gebruiken. Na de eerste lozing diarree start u met 2 tabletten van 2mg, vervolgens 1 tablet van 2mg bij elke lozing van diarree. Het is belangrijk om tijdig te stoppen, aangezien u door de tabletten geobstipeerd kunt raken. Maximaal mag u 8 tabletten per dag innemen.

Zorgt u ervoor dat u voldoende blijft drinken zolang u diarree heeft, 1,5 tot 2 liter per dag.

Indien de diarree blijft aanhouden ondanks gebruik van de loperamide neemt u dan contact op met het ziekenhuis.

Misselijkheid en braken

Sommige patiënten krijgen klachten van misselijkheid, braken en of een verminderde eetlust.

U kunt deze klachten verminderen door tijdens het gebruik van de kortwerkende vorm van sandostatine de injecties tussen de maaltijden door toe te dienen en niet te eten vlak na een injectie. Zo nodig kunt u ook metoclopramide nemen.

Deze klachten treden meestal in het begin van de behandeling op en verdwijnen meestal na een paar maanden als het lichaam gewend is aan de sandostatine.

Pijn, zwelling, roodheid en ontsteking van de injectieplaats

Dit kunt u voorkomen door steeds een andere injectieplaats te kiezen op buik of bovenbenen.

Diabetes

Sandostatine kan de afgifte van insuline verlagen, waardoor uw bloedsuiker te hoog wordt. U merkt dit aan veel dorst krijgen en veel moeten plassen. Als u al bekend was met diabetes, dan moet u uw bloedglucose vaker controleren.

Zelden ontstaat er juist een te lage bloedsuiker door gebruik van sandostatine. Dit geeft klachten van duizeligheid, rillerigheid, transpireren, verwardheid en kan leiden tot bewusteloosheid. Als u al bekend met diabetes moet ook om deze reden uw bloedglucose vaker controleren en alert zijn op tekenen van een te lage bloedsuiker.

Galstenen

Na meerdere maanden gebruik van sandostatine is er een verhoogde kans op het ontstaan van galstenen. In de meeste gevallen merkt u hier niets van en kunnen de galstenen in de galblaas blijven zitten. Als u echter plotse pijn in de rechterbovenbuik krijgt met eventueel misselijkheid daarbij, dan kan dat wijzen op galsteenlijden. Neemt u dan contact op met het ziekenhuis.

Overgevoeligheid / allergie

U merkt dit aan huiduitslag, galbulten en jeuk. Bij een ernstige overgevoeligheid kunt u ook last krijgen van een opgezwollen gezicht, benauwdheid of flauwvallen. Als u denkt dat u een allergische reactie heeft op de sandostatine neem dan contact op met het ziekenhuis.

VEEL GESTELDE VRAGEN**Wat mag ik eten en drinken?**

In principe mag u alles eten en drinken (zelfs met mate alcohol). [Als gevolg van NET kunt u last hebben van diarree, buikpijn, opgeblazen buik en misselijkheid.](#) Er is geen algemeen dieet dat wordt geadviseerd en dat bij iedereen zal werken. Het is even uitproberen welke voedingsmiddelen bij u klachten kunnen veroorzaken. Er zijn een aantal voedingsmiddelen en dranken waarvan bekend is dat ze meer diarree en opvliegers kunnen veroorzaken: sterk gekruid voedsel, Franse kaas, rode wijn. Soms kan het helpen om in plaats van drie grote maaltijdmaaltijden, de maaltijden te verdelen over de dag in bijvoorbeeld zes tot acht kleine porties. Zie voor meer algemene adviezen ook onze folder "voeding bij kanker", verkrijgbaar in het ontmoetingscentrum.

Wat mag ik wel en niet doen?

U mag eigenlijk net zoals anders alles doen. Als u niet goed weet of iets wel mag/kan tijdens de behandeling, vraag dit dan aan uw behandelend arts in het ziekenhuis.

Seksualiteit

Sandostatine mag niet worden gebruikt tijdens de zwangerschap en borstvoeding. Neem daarom eventueel voorzorgsmaatregelen om niet zwanger te raken.

SAMENVATTING**Sandostatine**

- Bij klachten van de neuro-endocriene tumoren (opvliegers, diarree, buikpijn): 3 maal daags sandostatine 100-200 microgram via subcutane injectie (onderhuids).
- Bij afname van deze klachten: start met langwerkende sandostatine LAR 30mg, 1 maal per 4 weken via intramusculaire injectie (in de spier), gelijktijdig nog maximaal 14 dagen doorgaan met de kortwerkende sandostatine 3 maal daags.
- Indien bij start van behandeling geen klachten van overmatige hormoonproductie: sandostatine LAR 30mg, 1 maal per 4 weken via intramusculaire injectie (in de spier).

Bij diarree

Diarree kan tijdelijk verergeren en neemt vaak binnen enkele weken na start van sandostatine af. Gebruik zo nodig loperamide 2mg, 2 tabletten ineens en daarna 1 tablet bij iedere lozing van diarree. Stoppen met gebruik als de diarree over is. Maximaal 8 tabletten per dag.

Bij misselijkheid

Komt vooral voor tijdens het gebruik van de kortwerkende sandostatine-injecties in het begin. Zet de injecties op tijden tussen de maaltijden door en eet niet direct na het zetten van een injectie.

Neem contact op met het ziekenhuis bij:

- Misselijkheid/braken waardoor meer dan 24 uur geen drinken binnen kunnen houden.
- Ernstige diarree: meer dan 24 uur diarree ondanks loperamide.
- Plots ontstane hevige pijn in de rechterbovenbuik met eventueel misselijkheid daarbij.
- Klachten van een allergische reactie: huiduitslag, galbulten, jeuk, benauwdheid, gezwollen gelaat of flauwvallen.
- Klachten van te hoge bloedsuiker: veel dorst en veel plassen.
- Klachten van te lage bloedsuiker: duizeligheid, rillen, transpireren, verwardheid of flauwvallen.

Overdag: Oncologiecentrum

043-3876400

Avond, nacht, weekend en feestdagen: afdeling A5

043-3876510

Bezoekadres
P. Debyelaan 25
6229 HX Maastricht

Postadres
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Algemeen telefoonnummer
043-387 65 43
www.mumc.nl

Maastricht UMC+

azM en UM werken samen onder de naam Maastricht UMC+